

Datasäkerhetsprinciper för material som levereras till Statistikcentralen

Med hjälp av Statistikcentralens dataöverföringssystem för material tar man emot datamaterial som levereras för statistik- och undersökningsändamål. Det mottagna materialet fördelas centraliserat vidare till den statistik och de forskartjänster som utnyttjar materialet. I det här dokumentet beskrivs dataöverföringssystemets och databehandlingsmiljöns struktur och genomförande ur datasäkerhetssynvinkel.

Allmänt om datasäkerheten

Fysisk datasäkerhet

Statistikcentralen och Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori har gemensamt hand om den fysiska datasäkerheten. Servrarna finns i Valtoris bevakade datacenter. Servrarna underhålls regelbundet och i enlighet med goda underhållsprinciper.

Datasäkerheten ombesörjs med samma element också vid distansarbete.

Behörighetshantering

Vid Statistikcentralen hanteras behörigheten med hjälp av ett system för behörighetshantering som Valtori producerar. Behörigheterna baserar sig på arbetsroller och i dem följs principen om minsta behörighet. Arbetstagarens arbetsroll bestäms utgående från de uppgifter han eller hon sköter. I behörighetssystemet söker chefen de arbetsroller som de anställdas arbetsuppgifter kräver. Åtkomst till servrar beviljas endast personer som på grund av sin arbetsroll är i behov av att få åtkomst till dem.

Loggning

Lagstiftningen ställer allmänna krav på behandlingen av logguppgifter. Dessutom finns anvisningar om insamling och behandling av logguppgifter (s.k. logghantering) som gäller den statliga sektorn liksom också Statistikcentralens egna loggpolitiska beslut. Logghändelser produceras t.ex. om felsituationer och it-säkerhetsincidenter samt om behandling och läsning av kritiska uppgifter.

För all behandling i anslutning till datamaterial samlas händelseuppgifter in till ett centralt loggningssystem. Rätten att använda loggarna har begränsats till att omfatta endast särskilt utsedda personer, vars arbetsuppgifter kräver en noggrannare behandling av logguppgifterna.

Författningar som styr materialavtalet

Var och en som anställs vid Statistikcentralen undertecknar i början av anställningsförhållandet en sekretessförbindelse. Den förpliktar en person att inte för en utomstående röja sådana angelägenheter som han eller hon fått kännedom om under anställningsförhållandet och som enligt statistiklagen eller lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller enligt en särskild föreskrift av en myndighet definieras som sekretessbelagda.

Statistikcentralen ingår ett juridiskt materialavtal med materialets ägare, skickar en separat begäran om uppgifter eller kommer på annat sätt överens om leverans av materialet till Statistikcentralen.

I avtalet och i begäran om uppgifter beskrivs frågor som gäller dataskydd och datasäkerhet. Bestämmelser om datasäkerhet och dataskydd finns bl.a. i

- EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679
- Dataskyddslagen (1050/2018)

- Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019)
- Statistiklagen (280/2004) och
- Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Dataöverföring till Statistikcentralens server

Vid SFTP-dataöverföring eller i webbläsartjänsten för dataöverföring (HTTPS) levererar materialleverantören filerna till Statistikcentralens skyddade server. Vid automatisk hämtning hämtar Statistikcentralen filerna från leverantörens skyddade server med hjälp av en starkt krypterad datakommunikationsförbindelse.

Gränssnittssökningar och webbskrapning

Uppgifter kan också sökas direkt från dataproducenternas API-gränssnitt eller webbsidor utöver via det ovan beskrivna filöverföringssystemet.

Sökningen av data från API-gränssnitten görs programmässigt enligt de användningsvillkor som gränssnittsleverantören har definierat. Ofta baserar sig användningen av gränssnittet på ett avtal mellan informationsproducenten och Statistikcentralen. Då får Statistikcentralen åtkomsträttighet och koder för identifiering i gränssnittet och med hjälp av dem är det möjligt att söka uppgifter.

Webbskrapning är en automatiserad datainsamlingsmetod, där uppgifterna insamlas formbundet på basis av webbplatsens källkod. Statistikcentralens allmänna verksamhetsprinciper för webbskrapning finns på [Statistikcentralens webbplats](https://www.stat.fi/sv/enkater) (<https://www.stat.fi/sv/enkater>).

Mottagningsprocessen för material

Datasäkerheten bestämmer personernas behörighetsroller. Mottagandet av material har definierats som en arbetsroll som kräver behörighet. Behörigheten söks för de personer som ansvarar för mottagandet av material och vars arbetsuppgifter förutsätter dessa behörigheter. På motsvarande sätt söks behörigheternas arbetsroller med arbetsrollerna i de övriga skedena i statistikproduktionsprocessen.

Tjänsten för mottagande av material ansvarar för att inkomna material styrs till rådatalagrets materialspecifika kataloger eller till statistikgrenarnas egna arbetskataloger. Rättigheterna till datamålkatalogen är begränsade och de beviljas utgående från arbetsuppgiftsprincip i enlighet med Statistikcentralens behörighetshantering. Chefen fastställer rättigheterna till olika strukturer för sina underordnade.

Förvaring, arkivering och förstöring av material

Bestämmelser om förvaring av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål finns i 10 a § i statistiklagen. På basis av Riksarkivets beslut (KA/19843/07.01.01.03.01/2017) förvaras dessutom det digitala statistikmaterialet permanent.

Materialet görs säkert i enlighet med säkerhetspolicyn och man övar regelbundet att återställa material.

Forskningsändamål

Med stöd av 13 § i statistiklagen (280/2004) kan Statistikcentralen överlåta eller ge nyttjanderätt till sekretessbelagda uppgifter som samlats in för statistiska

ändamål, från vilka möjligheten till direkt identifiering av statistikenheten har eliminerats.

Med stöd av 19 § i statistiklagen (280/2004) kan uppgifter om ålder, kön, utbildning, yrke och socioekonomisk ställning lämnas ut också jämte identifieringsuppgifter. Statistikcentralen kan överlåta uppgifter om dödsorsaker jämte identifieringsuppgifter med stöd av offentlighetslagen (621/1999).

Användningen av forskningsmaterial baserar sig på tidsbundna användningstillstånd med hjälp av vilka en eller flera särskilt utsedda forskare får rättigheter till Statistikcentralens användargränssnitt för forskartjänster (FIONA). Direkta identifieringsuppgifter pseudonymiseras för forskaranvändning projektvis.

Överföringen av uppgifter från användargränssnittet till den egna datorn har hindrats. När tillståndet gått ut raderas användarrättigheterna till materialet.

Mera information om användningen av materialen för forskningsändamål fås i dokumentet Regler för Statistikcentralens forskartjänster samt på e-postadressen tutkijapalvelut@stat.fi.

Tilläggsinformation

Mera information om mottagande eller utlämnande av material fås genom att skicka e-post till adressen aineistojen.vastanotto@stat.fi. För mera information om dataskyddet kontakta tietosuoja@stat.fi. I tekniska frågor som gäller dataöverföring kontakta tiedonsiirto@stat.fi.